

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: ¼ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: ¼ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiiu, 25 August (6 Septembrie) 1891

Nr. 34

Vino.

Vino să fugim, iubită, de sub ochii lumii rele,
Pe cărări, în codri, singuri, ca 'ndrăgite turturele;
Să cunosci și tu ce este dragostea singurătății,
Când îți curg rîu în ureche fericite șoapte dragi,
Ce te fac cu 'mbelșugare să simți farmecul junetii
Și să duci că fericirea e în codri, între fagi.
Vino dar'; ori îți e teamă că te vede oare-cine?
O, te-acopăr cu iubirea mea și nu te vede nime!

Fiind singuri, noi clădi-vom un locaș de rugăciune,
Din verzi ramuri, cu podoabe de sălbateci rose june;
Cu altar de flori de nalbă și cerimi de curcubee.
Și ruga-ne-vom într'insul așa cald, precum noi scim.
Și va fi locașul mândru, că încape o femeie
Bună ca și bunii ângeri, blândă ca un serafim.
Pe genunchi plecați cânta-vom cu evlavie mereu.
Tu vei fi al meu duhovnic, eu voi fi poporul tîu.

Și vom merge-apoi, ca frații prinși de mână, la isvor,
Să privim undele-i limpedi, cum se 'mping de-a valma, zor.
Ci tu însași, stai aproape și te razimă de mine,
Ca suflând vîntul prin frunze, eu să simț a tale plete
Atingîndu-mi moi grumazul, ear' ținîndu-te pre tine
Să-ți simț inima cum bate. Și — de chiar m'ași încumete
Să-ți fur lacom un sărut scump, — n'are nimeni să ne vadă,
Arborii-s cinstiți; ei taina, dacă-i taină, o păstrează.

*

Lumea toată-i fericită sub al cerului albastru,
Numai eu, străin de dînsa, duc viața de sihastru.
Vino tu, trezesce 'n mine dorul unei alte vieți,
Și mă 'nvață ce plăcute clipe sînt ale iubirii;
Eu cu drag primii-voiu toată 'nvătătura ce mă 'nveți,
Și poruncii tale fi-voiu, mai plecat ca legii firii.
Renăscut prin tine, traiul 'mi-a fi nou de-aci 'nainte.
Sub povața ta eu fi-voiu și cucernic și cuminte.

Ioan Moța.

Afrodita.

O povestire din vechia Elada. De Ernst Eckstein. — Traducere din nemțesce.

(Urmare).

„Se povestesc, că Acontios să fi fugit pe furiș din Lemnos, — alții dic din Efes, — și că după multe peripeții ar fi ajuns în insula Icaria, încătrăo s'ar fi îndreptat, fiindcă ar fi știut, că Tu, binevoitorul lui, Te afli acolo.

„Până aci n'ar fi în lucru nimic deosebit; căci nu dau creșmînt poveștilor, pre care ieri

le-am aușit prin tîrg, că adecă: senatul din Milet ar avè de gînd să facă remonstrațiuni tiranului Philostrate și să-l recerce, a nu mai suferi în insula Icaria pre exilatul Acontios, ci a-l expeda în conformitate cu hotărîrea gerusiei, în insula Rheneia; — deși de altcum e de creșut, că Conon se va ocupa și cu astfel de planuri.

„Ceea-ce este de însemnătate însă și ceea-ce a avut urmări, ce inspiră serioase îngrijiri, este că: se afirmă cu toată hotărîrea, că Acontios s'ar fi împăcat cu desevîrșire cu soarta sa, că ar lucra cu deosebită voie la diferite comande primite dela tiranul Philostrate, și că atît de pușin se mai cugetă să se mai reîntoarcă cândva în orașul Milet, încât chiar ar fi cerut mâna unei fete bogate din Dracanon, umblînd cu planul de a se stabili definitiv în Icaria. Această faimă, care mie, după toate câte am aușit dela tine, nu-mi pare de creșut, se 'nțelege, exercită asupra ficei lui Charidemos o influență de tot deprimătoare, mai ales că epistolele, care 'i-le va fi scriind exilatul Acontios nu ajung în mânilor ei, ci sînt delaturate de însuși Charidemos, fără-ca fiica lui să aibă vr'o cunoscînță despre sosirea lor. Charidemos, care după condamnarea lui Acontios mai mult ca ori-și-cînd e hotărît să-și mărite pre fică-sa cît mai curînd după Conon, lucră din rîșputeri împreună cu acesta, pentru a face pre Cydipe să-și peardă credința în iubirea lui Acontios. Și astfel se aduc din toate părțile faime, menite a o face să creadă, că iubitul ei o a uitat. Până acum ea a rîmas neclintită în credința sa. Ieri însă, — aceste le știu dela sora unuia din ușieri, — și-a dat multă silință Jole, prietena Cydipei, probabil la îndemnul lui Charidemos, pentru a o convinge despre puțină vrednicie a prea marei ei încredere, și pentru a-i arîta, cît de fără prospecte este amorul ei, și cît de mult zace în interesul politiei, ca bărbatul, care din partea partidului dela putere e considerat ca următor în dignitatea archontatului, să fie cît se poate mai strîns unit prin legături familiare cu căpetenia de acum a statului. La aceste mai adause și alte minuni, care spunea că le-a aușit dela un prieten al tatălui ei. Acest prieten, — numele nu 'mi-s'a spus, — pretinde a fi fost în

Icaria și a se fi convins, că în adevăr Acontios ar fi pe deplin înțeles cu fitoarea sa soție. Scurt, tot ce e în stare a sguđui încrederea unei mirese abandonate și rămase singure, s'a pus în aplicare, și dacă Cydipe la repețita întrebare ce 'i-s'a pus din partea lui Charidemos, nu a răspuns fără rezervă cu da, totuși nu a mai ținut nici ba cu hotărîrea necondiționată de până acum. Din contră s'a rugat să 'i-se deie câteva săptămâni timp de cugetare, — și, ce va să zică aceasta în astfel de împregiurări, o scie ori-cine, care a fost cu luare aminte la oameni și la lucrurile omenesci.

„Pentru mine ar fi, se 'nțelege, de interes să știu, dacă în adevăr Acontios se află pe insula Icaria, și dacă da, ce e adevărat în acele faime. Poate totuși nu sînt decît o curată născocire de a lui Conon.

„Ce bucuros ași lua asupra-'mi să-'i duc Cydipei vr'o veste: dar' după toate câte vîd, e lucru cu desăvîrșire cu neputință; tatăl ei o încungiuță cu o întreită pază, și nime dintre sclavi nu cutează să lucre în contra poruncilor lui Charidemos.

„Rămâi cu bine, stăpâne! Înalt rugăciunile mele cătră toți șteii, ca să Te iee sub al lor scut grațios“.

Această epistolă aduse pre preot în o dispoziție sufletească de mare strîmtorare. Obicnuit până acum să fie activ în interesul protegiatului seu, — căci corespondența cu Clitifon avea mai ales în vedere soarta lui Acontios, — în urma acestor împărtășiri se vedu nevoit a sta de aci încolo cu mâinile 'n sîn. Dacă Clitifon nu a putut străbate până la Cydipe, atunci un alt trimis și mai puțin va pute ajunge la dînsa. Ear' ca Acontios să meargă la Milet, era cu neputință, căci aceasta negreșit 'l-ar fi împins în brațele morții.

Asfel se hotărî deci preotul să rămână pasiv, până va vedea cum se vor mai desvolta lucrurile. Dar' chiar în ziua următoare îi părî rău de această nehotărîre timidă. El își dișe, că n'are dreptul a despera așa dintr'odată și cu desăvîrșire de viitorul scumpului seu Acontios, numai pentru-că de present nu afla mijloc de a eși din labirintul acestor peripeții. Un om înțelept, cu cunoscință de oameni și de lume, care nu e nemijlocit atins de miseriile acestei situațiuni încurcate, poate că va fi în stare să afle vr'un mijloc de scăpare. Așa cređu Melanip, că va fi bine să se încreadă cu nedumeririle sale principelui Philostrat.

X.

Trei zile mai în urmă se sərbă la curtea monarhului unul din simposiile lăudate ca de model în toată lumea elenică. În hala cea mare împodobită cu flori a principelui Philostrat nu se cultiva nici moliciunea ionică, nici îmbuibarea boiotică, ci armonia desăvîrșită a unei adevărate plăceri de vieță ideale. Precând de obicei ban-

chet grecesc nu se încheia, fără-ca cei mai mulți dintre părtași să-'și lase conștiința de sine în păhar, aici Bachus era numai șteul, care alungă grijiile, acela care dă impuls și inspirație, care face mai primitiv pentru tot ce e frumos și nobil. Musica și jocul grațios al jucătoarelor încântătoare alternau cu o voioasă conversațiune, care, prelungă toată libertatea în ce privește forma exterioară, totuși atingea sau se încerca chiar să deslege cele mai adînci probleme ale artei și ale vieții, ale politicei și ale filosofiei. Capete seci de toate zilele, al căror unic merit era nascerea prealuminată, nu erau admise în societatea acestui principe excelent: din contră, fără privire la nume și neam, Philostrat își alegea prietenii sei de pretutindeni, unde afla daruri firesci vrednice de iubit, înalte calități spirituale și caractere nobile și generoase.

Așa, grupați în giurul amforelor cu vin amestecat, ședeau mesenii răzimați pe perini și gustau din vinul ales de Chios, când Ximmias, care avea darul să afle înaintea tuturor toate noutățile, întră, cam târziu, în sală și rosti cu un patos cam particular cuvintele:

„Trăească principele, a cărui mână puternică ne ocrotesc! În Milet au năvălit pirații!“

„Cu neputință!“ răspunseră toți din toate părțile.

„Spune!“ dișe Philostrat, de unde ai auđit această veste?“

„În port ea trece din gură în gură. Olbios cu corabia lui Chalaze, protegiat de întunerecul nopții și îndrășneț cum e, s'a apropiat de gaturile mahalalei vestice, unde eșirea la uscat părea imposibilă din cauza zidurilor celor înalte, piezișe. Cu ajutorul scărilor și cărligelor ei s'au urcat pe zidurile cele groase de peatră și apoi în număr de treideci de inși au dat năvală asupra orașului; până-când cetățenii înspăimîntați să prindă de veste, pirații sparseră templul Afroditiei, răpiră o parte din tesaur și luară cu sine statua șteiței. Până să-'și adune Archonta ostașii, Chalaze se afla earăși pe mare“.

„Statua șteiței, cu ce scop?“ întrebă un filosof din Epeiros.

„Asta e o apucătură șireată din partea lui Olbios“, răspunse Ximmias. „Statua Afroditiei e privită de popor ca scutul cel mai puternic al orașului. Oracolul a vestit, că perderea statuei va aduce nesfîrșite nenorociri asupra cetății. Fără îndoială, expediția aceasta a lui Olbios este numai introducerea la o altă expediție în dimensiuni mai mari; și el sperează, că acea prorocie va fi aliatul seu, contribuind a răpi populațiunii, care și așa nu e deprinsă în ale răsboiului, puterea de rezistență și curagiul“.

„Lucru nemai pomenit!“ dișe Philostrat. „O singură corabie, — și Miletul, orașul cel mare, bogat, puternic! Dar' veđi bine, ei se îmbuibă

în o vieață moleșitoare, și lipsa de bărbăție a soliei menite pentru Corint, trebuia să încurageze pre îndrăsnețul pirat“.

„În adevăr așa este, stăpâne. Olbios în fruntea piraților să fi aruncat în față batjocura preotului înspăimântat, — următorului slab al onorabilului nostru prieten Melanip — că isbânda ușoară asupra vasului cu solia 'i-ar fi îndemnat să facă o încercare și asupra orașului. Dacă în adevăr Conon, contrarul prietenului nostru Acontios, a năimit pre pirați pentru acel prim atac, apoi în curând tradarea a început să-și aducă roadele sale“.

„Mâna răsbunătoare a țeității“, țise Philostrat.

Nici nu gătase monarchul vorba, când unul din păharnici se apropia de Ximmias pentru a-i spune că, sclavul seu Keryx e la intrarea din aulă și doarece să-și vorbească.

„O nouă veste!“ strigă Ximmias cu un zimbet de îndestulare pe buze. „Am însărcinat pre sclavul meu Keryx, ca îndată-ce vr'o nouă corabie se va ivi din partea dinspre Milet și va intra în port, să vie să mă vestească“.

„Di-i să între“, porunci Philostrat.

Keryx, un băiat deștept, ca de vr'o patru-spredece ani, intră în hală, se închină înaintea principelui și apoi înaintea oaspeților și la un semn al monarchului începù să povestească precum urmează:

„Stăpânitor al Icariei“, astfel începù băiatul cu o voce plăcută, cu un timbru aproape femeesc, — contrast particular față cu conținutul vestii, — „tocmai a intrat în port o corabie cu fugari din Milet. Orașul este cucerit. Înfricoșatul de Olbios cu opt corăbii a desarmat ostașii Archontei, a pus în lanțuri pre geronți, a ocupat întăriturile și s'a făcut stăpân al orașului. Din toate părțile curg fără încetare gloate de oameni fără nici un căpătâiu, pre care-'i primesce în șirurile consoților sei. Ca tiran al Miletului dă poruncă tuturor ce-tătenilor să predee armele și câte o cincime din proprietatea lor. Care dau ascultare, sunt tractați cu cruțare; câțiva însă, care n'au voit să se supună, au fost executați în mod barbar; casele lor au fost jefuite și apoi date pradă focului. Archonta Charidemos s'a retras și s'a baricadat în palatul seu cu cincideci de înarmați. O parte din soldații gerusiei s'au împreunat cu dînșii, și fiind rezistente zidurile puternicului edificiu; se crede, că vr'o câteva țile se vor pute apăra. Conon, care între fruntașii Miletului era cel d'ântei după archonta, a fugit în ruptul capului la Priene, precum fugi și o însemnată parte a populațiunii pe uscat și și pe mare. Precând grăbiam să viu dela port încoace pentru a Vă aduce vestea, se zăria pe mare o altă corabie, despre care încă se presupune, că ar conține fugari din Milet. Poate până acum va fi ajuns în port. Dacă poruncesci, stăpâne, mă voi întoarce îndată earăși la țerm“.

„Particulare surprinderi“, țise Philostrat. „Opt corăbii, — așadar o flotă întregă! Cu toate aceste nu înțeleg cum un oraș ca și Miletul, a putut să fie cucerit cu atâta înlesnire. Spune, băiete: n'ai aflat și numele celor, care au sosit?“

(Va urma)

Museu pentru îmbrăcămintele românesci.

De Dr. At. M. Marienescu.

Un popor trebuie să dee dovezi despre existența sa națională, și pentru aceasta neîncetat trebuie condus la activitate și ținut în ideile și principiile, ce-'i conservează și întăresc existența și caracteristica sa națională, și ajutat la pozițiunea, ce trebuie să o ocupe și în care să trăească între alte popoare; pentru aceasta un popor trebuie să simță și să scie, că viețuesce, ca să-și împlinească chie-marea sa, și că el vrea, ca însuși să-și hotărască soarta sa.

A ajunge la aceasta, multe sunt de lipsă!

Românul în vieața sa întreagă trebuie neîncetat să lucre, — căci țără lucru, nu are vieață.

Încătră căutrăm cu ochii, și cercetăm, vedem lipsele; aceste, după împregiurări sânt mai mari sau mai mici, așa precum pe felurite cariere am făcut progres mai mare sau mai mic; dar' Dđeu ne-a creat într'un număr destul de frumos, ca să ne împărțim pe felurite cariere și să lucrăm ca furnicile și albinele; ba dacă se poate să producem și noi ceva nou între popoare, — ba dacă se poate, prin voință tare și pricepere să arătăm și noi barem în ceva, atare superioritate.

Haideti țără la lucru, la un lucru nou, — la înființarea unui muzeu național, unui muzeu etnografic românesc și anume pentru îmbrăcămintele românesci, adunate din toate părțile locuite de Români. — Haideti țără la lucru!

Acesta e un lucru de mare însemnatate pentru poporul român și e de lipsă pentru de a ne dovedi pre noi însuși și a ne cunoasce noi pre noi mai bine, — dar' acest lucru, pentru noi nu e greu de împlinit, — și ce putem face cu puteri unite, — să facem, căci prin aceasta arătăm activitate, arătăm pricepere și cunoscință de sine, — care, mult ne va înălța în ochii lumii.

Un astfel de muzeu pentru îmbrăcămintele românesci, adunate din toate părțile locuite de Români, e posibil numai în Bucuresci. Aci e centrul părții mai mari a Românilor; aci pot să dispună mai ușor despre mijloacele de lipsă pentru înființarea muzeului respectiv, — dar' firesce, că se pretinde conlucrarea și ajutorul tuturor, din toate părțile.

Încât se poate combina ceva încă acuma, — mai ânteu e de lipsă un edificiu cu vr'o țece saloane mari, — după împregiurări o localitate ce se află acum, sau un edificiu nou, ce în viitor ar avè să se ridice pentru scopul unui muzeu în înțelesul împărțășit.

Adunarea îmbrăcămintelor să fie datorința inteligenței și a damelor române din respectivele ținuturi de țeară, cu porturi speciale românesci, și îmbrăcămintele să se trimită în dar, muzeului din Bucuresci.

Dacă în Bucuresci, și în ținuturile respective inteligența și damele române vor afla de realizabil acest proiect și se vor îmbărbăta pentru executarea lui, atunci muzeul pentru îmbrăcămintele românesci în 3—5 ani s'ar pute deplin înființa.

Inteligenții și damele române din comitate cunosc porturile românesci din ținuturi; pentru aceasta mai ântei să hotărască, că din care ținuturi sânt de a se culege îmbrăcămintele românesci? Apoi, în fiecare ținut să se formeze câte un comitet special, de bărbați și dame, — și comitetul poate fi din membri cât de mulți.

Din fiecare ținut să se adune îmbrăcămintele bărbătesci și femeiesci, ce sânt în us pentru patru vârste de

oameni, anume: a) de prunc dela 5—12 ani; b) de june; c) de bărbat și d) unde este deosebire, și de moș; astfel și pentru genul femeiesc: a) de fetiță; b) de fată mare; c) de nevastă și d) de babă bătrână; fiind cu privire la vestminte și de vară și de iarnă, și ici colea la unele specialități românesci, d. e. cioban, moț etc.

Îmbrăcămintele se pot culege și respective procura: 1. Prin dăruirea unor părți de îmbrăcăminte, sau al unui îmbrăcământ întreg. 2. Prin adunarea de bani în ținutul respectiv și cumpărarea îmbrăcămintelor de lipsă. Îmbrăcămintele trebuie să fie lucrute întocmai cum le poartă săracul și avutul, să fie adevărat port al poporului românesc.

Lucrătorea și dăruitoarea, sau numai dăruitorul își poate coase numele în atare parte a îmbrăcământului. Fiecare îmbrăcământ și fiecare dărab de îmbrăcământ și fiecare parte de vestmânt, trebuiesc descrise cu deamăruntul, cu numele, cum se numesc la popor, — ba și numirile materiilor, — a instrumentelor cu care s'au lucrat și a felurilor de cusături, — și descrierea să fie explicativă. — Această descriere precisă, trebuie alăturată la îmbrăcăminte.

Îmbrăcămintele bărbătesci și femeiesci destinate pentru muzeul din București, trebuiesc îmbrăcate pe bărbați și femei de vârstele respective, și din poporul, ce le poartă, și apoi cei îmbrăcați trebuiesc fotografiați în grupele de lipsă, ca să se vadă, că cum se pun vestmintele pe trup. Aceste fotografii trebuiesc alăturate îmbrăcămintelor, ca la București să se poată arăta după trebuință.

Dela muzeul din București apoi se așteaptă și ceva mai mult, — și mai ântâi ca să se facă un fel de schelete de lemn, în loc de trupurile omenesci, și acele să le îmbrace cu îmbrăcămintele respective, mai departe, ca încetul cu încetul după fotografii, să se facă tipuri de ceară reprezentând chipul și fisionomia Românilor și a Româncelor din ținuturile speciale, de unde adecă s'au trimis îmbrăcămintele și fotografiile, ca într-o adevăr să se reprezinte un fel de ființe românesci.

Aședându-se în muzeu astfel de îmbrăcăminte românesci, culese din toate părțile, pe unde locuiesc Români, și grupându-se după teritoarele geografice, vecin lângă vecin, muzeul va deveni o raritate etnografică, de o însemnătate mare românească, de o fală a Românilor în Europa; va deveni un izvor pentru felurite cercetări științifice îndeosebi în interesul etnografic și cultural al Românilor; va deveni ca un loc de întâlnire spirituală a fraților din munți și din șesuri! Și care Român nu s'ar duce la București și numai pentru acest muzeu!

Și de acum putem combina, că ce fel de cercetări s'ar pute face?

În București s'ar alege o comisiune de bărbați limbistici, care ar avè să studieze toate numirile pentru îmbrăcăminte, pentru unele dărațe din ele și pentru unele părți din atare vestmânt; acele să le organizeze și explice și astfel să înavuțească materialul limbei române cu referințe la porturi, la lucrul muieresc, la adevărata industrie națională de până acuma, — căci astfel de material limbistic lipsesce în limbajul celor civilizați și unele numiri care le auți unguresce, acuși nemțesce, eară în București, doară franțuzesce, și lipsesce în dicționarul românesc, — până-ce, un popor cult le-a adunat pentru limba sa. — Eată un folos pentru limbă!

În București s'ar alege o comisiune de specialiști, bărbați și femei, care să studieze țesăturile, cusăturile, brodăriile și celelalte, ce se țin de lucrarea îmbrăcămintelor românesci, apoi să constate uniformitatea în unele și diferențele în altele, și să precizeze țesătura și cusătura ce s'ar pute cualifica de cea mai generală și națională și astfel de o măiestrie, industrie românească, de arta femeilor poporului român. Formele alese de model, să se imiteze și învețe în școalele lor de lucru și în institute

pentru fete, — după împregiurări se se lățească prin jurnale de modă între Românce și în alte părți. — Eată alt folos pentru industria femeilor române.

În București s'ar alege o comisiune pentru studiarea porturilor românesci, ca să se statorească o caracteristică națională generală, și diferențele de însemnătate ale porturilor din ținuturi. Vădând unele ilustrațiuni pentru povești, aflăm lipsă mare pentru combinarea îmbrăcămintelor pentru feți frumoși și fete frumoase din povești, pentru unele costume teatrale, ba și pentru costumuri naționale bărbătesci și femeiesci la zile și ocațiuni de solemnități în mijlocul societății civilisate române. Primind unele părți de îmbrăcăminte dintr'un ținut și altele din alt ținut, am pute combina costume generale românesci pentru toate lipsele societății și a culturii. Eată o îmboldire pentru desemnătorii și pictorii români; eată un indemn pentru conservarea, perfecționarea și lățirea porturilor românesci.

În București s'ar alege o comisiune pentru studiarea fisionomiilor românesci din fotografiile trimise. S'ar caracteriza însușirile, adecă expresiunile și și trăsăturile de frunte ale unui tip românesc, și astfel s'ar preciza caracteristica fisionomiei Românilor și a Româncelor. Eată alt izvor pentru pictorii și sculptorii români, — și doară și alți bărbați învățați încă vor mai afla câte ceva de studiat!

Cu timpul s'ar pute lăți acest proiect în două direcțiuni. Ar trebui studiată deosebi țesătura, cusătura și brodăria femeilor, adecă a industriei de casă așa la popoarele vecine, precum la cele din Italia, Spania etc., — ca să se cerceteze, că oare femeia română, împrumutat-a ceva dela vecine, sau aceste dela ea? Și că oare femeia română adus-a industria sa de casă din leagănul strămoșilor ei, din Italia și alte părți? Și aceste astăzi nu mai sânt o greutate neînvingibilă, pentru-că porturi și fotografii se pot căpăta din toate părțile.

Să aduc un exemplu de mare însemnătate. Cine a studiat tipurile Dacilor de pre columna lui Traian din Roma, și apoi, cine a vădut tipurile și îmbrăcămintele Românilor din Rășinari de lângă Sibiu și din alte locuri dimpregiur, — acela va fi surprins de asemnarea tipurilor și îmbrăcămintelor; acela va ajunge la convingerea, că Dacii romanisati trăiesc și azi! Și acesta e un rezultat grandios pentru noi!

Cultură de cultură în lume și îndeosebi în Europa, dar' e lucru curios, că în muzeele statelor mari și culte vești, cum se adună oase și schelete de animale vechi sau și de ați din alte părți ale lumii; cum se umplu peile de amfibii și de alte animale, și de maimuțe, ca să ni-se reprezinte cât de plastic în interesul științelor naturale, și omul, ființa cea mai înaltă a creaturei, și popoarele acelor state mari și culte, au rămas înderēt, ele până acuma etnografice nu fură băgate în seamă, ele pe ele, nu s'au reprezentat în muzeu. Poate că, pentru-că omul s'a creat mai târziu decât animalele?

Să facem și noi ceva, ce încă nu au făcut alții pentru mărirea popoarelor lor; să facem pentru dovedirea culturii noastre între alte popoare; să facem într-o interesul originii și cunoscinței noastre naționale! Bucureștii e centrul științei, culturii române, — și cred că pentru aceasta își pricepe chemarea sa. Priceperea și voința națională în București s'a manifestat adese-ori. Totul atirna dela aceste.

Idea primitivă am comunicat-o, — aceasta o supun desbaterilor și îndreptărilor inteligenței întregi, ca să o lămurească și mai bine și să o facă și mai ușoară de ajuns, și apoi dacă e să aibă vieată, să ne apucăm de lucru.

Nu știu, dacă am vorbit, creșând în priceperea și voința națională, — sau dacă am visat numai despre aceste, — viitorul va arăta*).

*) Celelalte țiare sânt rugate a reproduce această propunere.

Un cuvânt despre femei.

De I. Aristotel

Ori câte se scriu asupra femeii,
tot mai rămâne ceva de ăis.
Rousseau.

Femeia, această nobilă „coastă a lui Adam“, pre care o putem numi floarea creațiunii umane, este o ființă care ne dă mult ce cugetat asupra-și; căci în natura ei găsim toate extremele. Bunătatea cea mai îngerească, răutatea cea mai infernală; mila divină cu cruțimea monstruoasă; blândeta fără margine, lîngă furia diavolică; virtutea ideală, cu o desfrînare scârboasă; toate aceste extreme le găsim numai în sexul femeesc. Acest sex numai a putut produce o Lucreție și o Mesalină; acest sex numai a putut inspira arta antică de idea unei Venus, idealul frumuseții umane, și de idea unei Furii, care este în infern chiar spaima diavolilor.

E interesantă această descendență a Evei chiar și din punctul de vedere al simțiciunii și priceperii. Ilustrul autor ce consult, și dela care împrumut aci câteva rînduri, îi face mari elogiuri pentru deștep-tăciunea ei, și nu se sfiese a spune că, femeia nu gîndesce mult (ca omul), dar' printr'un tact născut într'însa, printr'o simplă vedere și o simplă simțire, înțelege și aprofundează lucruri mai mult decât noi bărbații cu toate gîndirile noastre.

Cu toate aceste însă, multe din femei nu sînt cum ar trebui șe fle, ca nisce îmbunătățitoare ale moravurilor omenesci; și de aci provin diferite rele în familie. Astfel, ca se numim numai unul, mare parte din Românele măritate trăesc într'o vecinică discordie cu soacrele și cu bărbații; și asta de ce? Pentru că soacrele nu sciu se le țină locul de mame, și pentru-că educatoarele nu le-a arătat modul după care ar trebui se urmeze când devin doamne de casă. Câte-odată, pricina e și din bărbați; căci unii sînt vițioși. Însă acestia nu fac bine. Îmi aduc aminte de un verset din Coran, care ăice: „Vrei se-ți ții femeia? Trateaz-o cu cinste și iubire. Îi dai drumul? Las-o se plece cu generositate“. E trist lucru când cineva n'are simțemîntul demnității sale. Aceia care nu sciu se-și țină prestigiul, nu merită numele de oameni.

La alte popoare, bunăoară la Albanezi, după cât am citit și arăt și aci, există o mare armonie între membrii familiei; căci, precăt timp trăesce tatăl, fiii stau în casa părintească, și, deși căsătoriți, nu trebuie se părăsească nici pe tatăl nici pe mama lor, spre a-i ajuta la bătrînețe. Albaneza este foarte aspră cu ea însăși, soțul seu este fericirea ei, și cu toate aceste ea nu este față la plecarea lui și se ascunde când el sosese; căci nu trebuie prin lacrimile ei se slăbească inima celui care îi este scump, și pe care iubirea l-ar pute face se lipsească dela datoria lui. Acolo, femeia este respectată în gradul

cel mai înalt; ea se duce pretutindeni, fără-ca cineva se-și permită cea mai mică necuviință.

Am dorî, întru cât se atinge de asta, ca femeile noastre se se bucure, dacă nu de-o reputațiune mai mare, cel puțin ca a creștinelor albaneze.

De aceea, consiliăm pre educatoare ca, în loc se spună copilelor superfliuțate de prin sciințe, — d. e. că în Scoția sînt insule plutitoare cu păduri și castele; că în Noua-Zelandă legea acoardă regelui 3333 de femei, ținute cu mare pază, deși numai 6 coabită cu regele, (căci celelalte se numesc inviolabile, consacrate, de care nimeni nu poate se se apropie); că arborele Tinasor de Abisinia răsare odată cu soarele, cresce până la mieđul ăilei, și apoi decresce în aceeași proporție, și reintră în pămînt odată cu apunerea luminătorului ăilei; și altele de felul acestora, care nu sînt neapărat trebuincioase femeiei, — se le arete datorii unei bune gospodine și chipul cum trebuie a le implini în diverse stadii ale vieții.

Ear' mamele, se fie adevărate mame, atăt pentru ficele, cât și pentru nurorile lor, și se le îndrepteze neîn-cetat cu sfatul și cu exemplul; — așa poruncesce și Apostolul Pavel femeilor bătrâne, când le invită „se se poarte cu sfințenie, se fie necalumniătoare, ne-bețive, învățatoare de bine, ca se înțelepțească și pre cele tinere“; căci aceste odrasle juvenile, neposedând destulă experiență și avînd capul prurerea frămîntat de preocupări, lesne pot greși; dar' cele cu pîrul înălbit trebuie a le îndruma pe calea cea bună, făcîndu-le se înțeleagă că, în familie, fericirea nu consistă în bucuria neîntreruptă a acelor lucruri pre care oamenii în general le numesc bu-nuri, ci din contră, în amorul cel reciproc, care îndulcesce astăđi re-

lele ireparabile de existența noastră, și le amestecă cu oare-care depărtată emanație a unei fitoare și misterioase fericiri.

Eată ce ăice în această privință augusta scriitoare Carmen Sylva:

„Când stăpâna casei poartă pe fruntea ei curățenia, în mîni lucrul și în inimă iubirea, atunci în giurul ei ea răspîndesce mireasmă și strălucire; atunci copfii ca florile îi înfioresc; atunci bărbatul ei zimbesce când intră acasă obosit de munca ăilei; atunci oaspele, căruia ea îi ese în cale, se înveselesce; atunci bolnavul, la auđul glasului ei, se simte mai bine; atunci cel lipsit se simte ajutat mai mult de sfaturile ei înțelepte, decăt de durerile ei cele mari.

„Femeia cuprinsă și însetată de iubire nu se uită la nici o greutate, la nici o jertfă, la nici o osteneală, la nici o frică; căci ea nu trăesce nici un minut pentru sine, ci numai pentru alții.

Fântâna Meșterului Manole.

„O femeie nici-odată n'ar trebui să meargă la culcare înainte de a se fi întrebat: „Pe cine am făcut eu astăzi fericit?“ Ear' ziua, în care ea n'a înveselit și n'a încălzit inima unui om, se 'i-se pară o zi perdută“.

Marco Antonio Canini.

Marco Antonio Canini, cunoscutul filo-român, a răposat la Veneția în vîrstă de 79 ani. Om politic, care din cauza aspirațiilor sale patriotice revoluționare a suferit multe persecuțiuni și exilii pe mai mulți ani din patria sa, el 'și-a făcut numele cunoscut și ca om învățat prin lucrări filologice și mai ales ca poet, care de pe la anii cincideci încoace a jucat un rol important în literatura modernă a Italiei. La zile de bătrânețe el, în activitatea lui neobosită, s'a apucat de o lucrare literară, cum nu se afla alta nu numai în Italia, ci la nici unul din popoarele romanice. Aceasta este „Il libro dell'amore“. Poesie italiene raccolte e straniere raccolte e tradotte da Marco Antonio Canini. (Cartea amorului. Colecțiune de poezii italiene și colecțiune de poezii străine traduse de M. A. Canini.) 5 tomuri 1885—1890, Veneția la librăria Colombo Coen și fiu și la tipografia dell' ancora I. Merlo. Această colecțiune cuprinde o bogată antologie de poezii italiene originale din timpul mai vechiu și mai nou, precum și poezii erotice din toate timpurile, din toate limbile și dela toate popoarele, ale căror produse literare 'i-au fost accesibile. Traducerile în versuri ale acestor poezii sînt aproape toate eșite din peana lui. Prin această colecțiune în 5 tomuri el 'și-a pus un monument „aere perennius“ diligenței și măiestriei sale poetice. Între poeziile aceste de dragoste, populare și de artă, se află traduceri făcute de dînsul după originale din limba veche elină, neo-grecă, latină, provançală, franceză, catalonă, spaniolă, portugeză, română, valonă, gasconă, creolă, engleză, germană, rusă, sîrbă și vechie indică, ear' pentru altele a folosit lucrările anterioare ale altor literați. În colecția întregă se cuprind vr'o 18.000 versuri originale italiene și 64.000 versuri traduse aproape exclusiv de neobositul poet, care poseda o uimitoare cunoștință de limbi. Tomul prim cuprinde poezii despre ființa amorului, cântece întru preamărirea frumșetii femeiesci, cântece despre primul amor, despre amor sensual și platonice, cu excluderea celor lascive și murdare. Tomul al doilea cuprinde poezii erotice în felul celor orientale, în care se cântă deliciile sărutatului, extasul amorului și lauda căsătoriei. Tomul al treilea e consacrat cântecelor de despărțire a amantilor; al patrulea se ocupă cu poeziile, care cântă înstrăinarea, necredința, reconcilierea, amorul la bătrânețe; al cincelea aduce cântece de plîngerii pentru pierderea celor iubiți și de aducere aminte de amorul trecut. În introduceri copioase la fiecare tom el face interesante observări și paralele asupra istoriei culturale a popoarelor înrudite sau a celor eterogene după origine, religiune și cultură. Dând poeziei de artă loc mai mult decât poeziei populare, totuși aplecarea personală îl atrage mai mult spre poezia populară, astfel că poeziei de artă el îi atribuie atunci mai mult merit, când se apropie de poezia populară. După părerea lui poezia erotică-lirică portugeză, maghiară, spaniolă și cehică ocupă locul de frunte în timpul de față. Literaturii românesci adînc regretatul Canini 'i-a făcut mari servicii prin traduceri poeziilor celor mai frumoase literare și populare, ear' limbii românesci preste tot prin tradarea ei la școala superioară de comerț din Veneția.

Fîntâna Meșterului Manole.

(Cu ilustrațiune).

În valea frumoasă a Argeșului, nu departe de vestita biserică a mănăstirii Argeșului se află fîntâna, pe care o înfățișează ilustrațiunea din numărul acesta al foii noastre. După-cum e cunoscut, legenda despre „Meșterul Manole“ ne spune că, după-ce ambițiosul meșter jertfise pe soția sa iubită, zidindu-o în fundamentele bisericii, a fost osîndit de Domnul Neagoe, dimpreună cu soții sei, să moară pe coperișul acelei biserici, ca să nu mai zidească altă biserică asemenea ei. Manole făcîndu-'și aripi de șisă ca să sboare jos de pe coperiș, în momentul când voi să se aiepte în aer, aude glasul soției sale din zid, își perde simțirile și cade din înălțime jos.

„Ear' unde-'mi cădea
„Cruce se făcea
„Și de-alătura
„Cîsmea isvoră
„Cu apă curată
„Trecută prin peatră,
„Cu lacrimi sărate
„De Caplea (Manole) vîrsate“.

Fîntâna aceasta poartă și ați numele „Fîntâna Meșterului Manole“ și credința poporului îi atribuie putere făcătoare de minuni.

Biserica, școală, educațiune

— **Congresul național-bisericesc al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania**, prin literele Î. P. S. părintelui arhiepiscop și metropolit Miron Romanul dela 15/27 August a. c., este convocat pe Marți 1/13 Octomvrie a. c. la 9 oare înainte ameați în biserică parochială din Sibiiu-cetate. — **Consistorul metropolitan gr-or.** s'a întrunit Marți în 20 August (1 Septembrie) a. c. în Sibiiu în ședință plenară. — **Limba neo-grecă în școlile noastre medii.** După sciri aduse de diare, care stau aproape de guvern, ministrul de culte ar fi hotărît, în urma inițiativei consulului grecesc din Budapesta, introducerea limbii neo-grece prelungă cea veche grecească în școlile medii. — **Pentru a 300-a aniversare a zilei nașterii lui Amos Comenius**, care cade pe 28 Martie 1892, s'a constituit în Germania un comitet de bărbați de școală și aderenți ai numelui bărbat, cu scop de a sërba această zi cu onorurile cunvenite memoriei renumitului pedagog. În comitet sînt reprezentate: Belgia, Danemarca, Germania, Franța, Grecia, Britania-Mare, Italia, Olanda, Norvegia, Austro-Ungaria, Rusia, România, Svedia, Svițera și Statele-Unite ale Americii-de-Nord. România e reprezentată prin profesorul Meissner din Iași și Teutschländer din Bucuresci. Născut în Moravia și desvoltându-'și activitatea sa pedagogică între Cehi, Germani, Englezi, Svedieni și Unguri, Comenius 'și-a dobîndit o însemnătate extraordinară. Întemeiat pe Bacon, dînsul ca bărbat de școală a stăruiat cu succes: pentru introducerea în școlile medii de pe atunci, în care avea domnia exclusivă limba latină, a științelor reale, pentru primirea limbii materne între obiectele de învățămînt, pentru complectarea culturii școlare prin exerciții corporale și pentru întinderea culturii școlare asupra întregii tinerimi, mai ales și asupra sexului femeesc, mult neglijat până aci. Cu drept cuvînt dînsul se privește dar' de părintele școlii populare a timpului mai nou și cu drept cuvînt merită să fie sîrbătorit.

Literatură și știință.

— „Horia“. Tragedie istorică în 5 acte, de Ghiță Popp, edițiunea societății „Petru Maior“ a jumimii studioase din Budapesta, a apărut în Sibiu la tipografia „Institutului Tipografic“. Prețul 55 cr. Scrisă în o limbă frumoasă românească, nu însă în versuri alexandrine, precum s'au obișnuit a se scrie până acum piesele dramatice din literatura noastră, ci în versuri iambice, piesa ținându-se de adevărul istoric până unde permite arta, pune pe scenă interesantul și prin deslegarea sa tragicul eveniment istoric al răscoalei lui Horia din 1784. Centrul, în giurul căruia se învîrte acțiunea, se înțelege, e personajul lui Horia, care reprezintă principiul revendicării libertății și al drepturilor egale pentru toți. — **A XXVII-a programă a gimnasiului mare public român ort. răs. din Brașov** și a celorlalte școli secundare și primare împreunate cu gimnasiul, pe anul școl. 1890/91, publicată de direcțiunea școlărilor medii, a apărut la Brașov, tipografia A. Mureșianu, și are următorul cuprins: Vasile Alexandri, vorbire ținută de Andreiu Bârseanu la sərbarea școlară din 13 Octomvrie 1890; **Conspectul maturisanților dela gimnasiul gr.-or. din Brașov dela 1866—1890**; **Date școlare**, anumit: personalul didactic, materialul percurs în anul școl. 1890/91 la gimnasiu, la școala reală și la școala comercială, planul pentru instrucțiunea în gimnastică, consemnarea lucrărilor din limba română, date despre societatea de lectură, consemnarea stipendistilor și a fondurilor administrate de corpul profesoral și mijloacele de învățământ. **Date despre școala elementară capitală**. **Conspect sumar al școlărilor din școlăle medii după clase, calculi și moralitate**, după religione și ocupațiunea părinților, după etatea elevilor și după locul de unde sînt. **Date din cronică școlărilor medii**. **Date despre examene și un conspect al clasificățiunilor elevilor la finea an școl. 1890/91**. Cuvântarea ocazională a dlui A. Bârseanu ne înfățișează în trăsături bine nimerite activitatea și însemnătatea iubitului nostru poet Alexandri și încheie cu sfatul bine simțit: „Nu vă depărtați nici-odată de poporul vostru, inspirați-vă dela el, învățați-i graiul și-l păstrați ca cea mai scumpă a voastră moștenire“. **Conspectul maturisanților**, indicând aproape preste tot locul ocupațiunea absolvenților de odinioară ai gimnasiului, ne dă o viuă dovadă despre frumoasele servicii aduse de aceste școli culturei și societății românești. Numărul profesorilor aplicați la gimnasiu a fost de 11, fiind o catedră vacantă; la școala comercială și reală au fost 9, 2 catedre vacante; profesori secundari 3, o catedră vacantă; 1 profesor extraordinar și 1 medic al școlărilor. Numărul stipendistilor a fost 9, cu stipendii de 40—60 fl., unul cu un stipendiu de 120 fl. În „internatul Cristurianu“ au fost adăpostiți 4 elevi, ajutoare particulare au primit 5 inși. La gimnasiu au fost înscriși 248, au părăsit școala 17; la școala reală au fost înscriși 132, au părăsit școala 14; la școala comercială au fost înscriși 38, a părăsit școala 1. După confesiune au fost la gimnasiu: gr.-or. 198, gr.-cat. 26, evang.-lut. 2; după naționalitate 224 Români și 2 Germâni. La școala reală: gr.-or. 104, gr.-cat. 7, rom.-cat. 1, israeliți 3; după naționalitate Români 111, Israeliți 3, Spanioli 1. La școala comercială după confesiune: gr.-or. 35, gr.-cat. 2; după naționalitate Români 37. Din datele școlare vedem, că la începutul anului a fost ales director provisor profesorul Ipolit Ilasievici, ca dirigent al școlăi reale profesorul Iosif Maxim și ca dirigent al școlăi comerciale profesorul Andreiu Bârseanu. Profesor provisor la gimnasiu a fost ales Virgil Onițiu, profesor de religione profesorul Dionisie Făgărășianu, profesor suplent Mihail Pêrvu. Pictorul Mihail Pop a suplinat ca-

tedra de desemn. — Examenul de maturitate la gimnasiu l-au depus 9, la școala comercială 6, 1 a fost relegat la repetiția examenului. — „Săteanul“, foaie pentru trebuințele noastre, va apăre în Beregsău (Timiș) în fiecare Duminecă. Proprietar, editor și redactor E. Andreescu. Pe an în monarhie 3 fl., în străinătate 3 fl. 60 cr. — **La congresul geografic internațional ținut la Berna în Helveția s'a hotărît confecționarea unei harte a pământului în proporția 1: 1,000.000 de către o comisie internațională**; s'a recunoscut necesitatea construirii unei linii ferate în interiorul Africei; s'a făcut o învitate confederației elvetice pentru a lua inițiativa în favorul stabilirii unui meridian unic și s'au acordat mai multe premii diferitelor institute geografice. Premiul întâiu s'a acordat institutului geografic vienez. — **La congresul de igienă dela Londra dl. Dr. A. Fotino**, delegatul ministerului român de războiu, a făcut o interesantă comunicațiune asupra serviciului sanitar militar în timp de războiu. Comunicațiunea aceasta a fost mult lăudată de lordul Wautage, presidentul secțiunii VIII, de dl. Dr. Berenger Ferrand, directorul serviciului sanitar al marinei franceze, de doctorul francez Duchanssev, și astfel s'a decis, ca comunicațiunea dlui Fotino să se publice imediat, ear' autorul ei a fost ales vice-president al secțiunii a VIII-a. Tot la acest congres au format obiect de discuțiune noiele feluri de boale de urechi, ivite în urma folosirii telefonului.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— **La Teatrul-Național din București s'au depus până acum și s'au dat spre cercetare la membrii comitetului teatrului piesele**: „Talpa iadului“, feerie de T. D. Speranță, data spre cercetare dlui A. Demetrescu; „Ioan Vodă-cel-Cumplit“, dramă în 5 acte de Leonescu, dată dlui V. A. Urechiă; „Omul Veacului“, comedie de O. Safir, dată dlui Vintilă Rosetti; „Lila“, dramă de Caton Teodorion, dată dlui D. R. Rosetti. Cele dintâi piese, care se vor pune în repetiție în anul acesta, sînt „Doamna Chiajna“, dramă de Niger și Țincu, piesă premiată; „Ioan Rodeanu“, comedie localisată din nemțesce de Gusti; „Stefănică-Vodă“, dramă de I. Vulcan, piesă premiată; „Nebuniile amoroase“, de Regnard, comedie tradusă de Aslan.

Higienă.

— **Cure de struguri**. Apropiindu-se timpul pentru curele de struguri, unele îndrumări asupra folosirii strugurilor în această direcțiune nu vor fi nebinevenite. Pentru conținutul lor de sucuri dulci, de acrimi plăcute și de puține materii extractive, dintre toate poamele mai ales strugurii se folosesc cu predilecțiune ca mijloc de cură pentru anumite casuri de boale cronice. Începutul îl facem cu cantități mici, care pe rînd pe rînd se pot urca până la cantitatea de 3 chilogrami pe zi. A lua strugurii de-adreptul din viae pentru consumare nu e consult, pentru-că dimineța fiind viaa umedă de rouă și strugurii răci, ușor ne putem răci la picioare și la stomach. Afară de aceea nici nu ne putem măsura cantitatea ce voim să o consumăm. Mai potrivit este a culege strugurii și a-i ține vr'o 24 oare în pivniță înainte de a-i mânca, căci astfel nu numai temperatura lor rămâne constantă, ci se produce în boabe o fermentațiune, care le dă un gust mai plăcut și le măresce efectul curativ. Cantitatea strugurilor de consumat pe fiecare zi se distribuie astfel: Dimineța mâncăm ceva mai puțini, luând în-

inte sau în urma lor o cească de cafea neagră sau ceaiu cu pâne albă; în decursul timpului de dinaintea amezii mâncăm o cantitate mai mare, după amiadi earăși o cantitate mai mică. Dela mâncarea strugurilor și până la mâncarea altor bucate trebuie să treacă cel puțin câte o pauză de $1\frac{1}{2}$ —2 oare. Cina mai ales să fie cât se poate frugală și puțin copioasă. Se înțelege, că pe timpul curei de struguri trebuie să observăm un anumit regim (dietă). Acest regim se orientează după efectul ce e să-l aibă cura: unul va fi regimul, dacă cura e menită să ne restaureze puterile, altul va fi, dacă cura o întreprindem pentru reducerea masei trupului. În cazul prim consumăm struguri dulci și multă carne slabă, în cazul al doilea alegem struguri acri și consumăm puțină carne. Cu totul sunt a se încungiura bucate, care cad greu la stomach, precum sunt cele virtuose, grase, crude, ca: brânza, carnea de porc, pânea neagră, aluaturi grele, prăjituri grele. Ca beutură folosim puțin vin, apă încă, dar' numai foarte puțină. Lapte nemijlocit înainte sau în urma strugurilor nu este priincios. Mișcare multă în aer liber încă contribuie foarte mult la efectul bun al curei.

De toate și de pretutindeni.

— **Desecarea Deltei Dunării.** Delta Dunării, care are o întindere de vr'o 200.000 hectare pământ necultivabil și neproductiv din cauza multelor bălți și mlăștini are să fie desecată, după-cum spune „Timpul“. O societate olandeză a făcut guvernului român propunerea, că va deseca cu cheltuielile sale bălțile și mlăștinile din insula St. Gheorge, preschimbând astfel terenul în teren cultivabil și productiv. În schimb societatea cere dreptul de folosință al terenului pe timp de 99 ani. — **Pod peste Bosfor.** În Constantinopol în palatul Sultanului dela Yldiz-Kiosk, după-cum raportează diarele, e întrunită o comisiune însărcinată cu examinarea lucrărilor unui pod peste Bosfor, între Constantinopol și Scutari. Podul e plănuț în o lungime de 2 kilometri. Afară de serviciul pentru trecători și trăsuri va primi și o linie ferată, care va avea să lege liniile ferate din Asia-mică cu ruta internațională Constantinopol—Budapesta—Viena—Paris. — **Memoriul studenților români și străinătatea.** Studenții poloni răspundând studenților maghiari de primirea memoriului acestora, condamnă memoriul românesc. După-cum se vede însă, fără a-l fi citit. Studenții bucureșteni răspundând celor poloni îi face atenți, că ei a citit apărarea înainte de a citi învinovățirea și astfel ușor au putut fi seduși în apretiarile lor, ear' studenții români din Austro-Ungaria, adresând prin comitetul lor de acțiune o interesantă scrisoare studențimii polone, atrage atențiunea ei asupra identității pozițiunii Polonilor din Rusia și a Românilor din Ungaria și Transilvania.

Cronica săptămânii.

— **Comitetul central electoral al partidului național român** au fost întrunit în Sibiu în zilele de Duminică și Luni 18 și 19 I. cur. v. — În timpul din urmă unele diare, care stau aproape de guvern, au început să ventileze de nou și în mod mai calm ca de obicei, cestiunea împăcării naționalităților. O corespondență din Budapesta a diarului „Kölnische Zeitung“ se ocupă și ea cu această cestiune, constată că e foarte trist, că șovinismul maghiar e atât de preponderant, în-

cât justele cereri ale naționalităților au nevoie de un mijlocitor (ministrul Bethlen) în sinul guvernului, și că contele Szapáry ar avea de problemă a stabili un modus vivendi cu Românii ardeleni pe baza unei stricte și acurate respectări a legii de naționalități. De încheiere, însă adaugă, că astfel Românii vor pute lua parte la alegerile viitoare, deși nu ca partid de naționalitate, ci ca alegători singuratici întru spriginirea partidului liberal, — și prin adausul acesta devine cam supicioasă încercarea de împăcare. — **Cestiunea încorporării Dalmației la Croația** a format în zilele aceste obiectul discuțiunii prin diaristica croată și maghiară. Vr'o 400 Dalmatini venind se cerceteze expoziția din Agram și se asiste la desvélirea monumentului poetului croat Cacici, au dat ocaziune la nisce demonstrațiuni în înțelesul restabilirii regatului triumf al Croației, Slavoniei și Dalmației. Dorința în această direcțiune s'a exprimat nu numai din partea croată, ci, și mai ales, din partea dalmatinilor. Presa maghiară aprobă idea încorporării Dalmației la Croația și o susține cu provocare la transacția din 1867, în ceea-ce însă nu sunt de acord cu Croații e, că ea voește încorporarea pe baza dreptului public croat. Presa austriacă combate cu hotărîre aceste pretensiuni. Ca simptom că identitatea de vederi între Croați și Maghiari asupra încorporării Dalmației nu e întemeiată și pe interese identice, poate servi împregiurarea, că, corpul oficerilor din regimentul de infanterie contele Jelacici, depunând la castelul Novidvori o frumoasă coroană pe mormântul proprietarului regimentului, contelui Iosif Jelacici, fostului Ban, cu care ocaziune colonelul Ivanosici a sărbătorit în o cuvântare meritele răposatului pentru patrie și tron, a produs în diarele maghiare, care consideră manifestațiunea aceasta ca o provocare la adresa Maghiarilor, o viuă altercațiune. — **Asupra raporturilor dintre Turcia și Rusia** aduce diarul englez „Standard“ o scire senzațională din Constantinopol, care până acum n'a fost desmînțită. După această scire se dice, că Poarta ar fi trimis ambasadorului rus Nelidoff o scrisoare, prin care se excusă pentru oprirea trecerii unui vas rusesc prin Dardanele, asigurând că pe viitor acest lucru nu se va mai întâmpla, că despăgubirea cerută se va plăti și că comandantul Dardanelor este revocat. Totodată se spune, că Turcia sacrificând o parte din drepturile sale garantate în tractate — în tractatul din Londra 1841, în cel dela Paris 1856, în cel dela Londra 1871 și în cel dela Berlin 1878 — ar fi conces pentru viitor trecerea prin Dardanele vaselor rusesci, ținând însă închisă această strimtoare pentru vasele celorlalte națiuni. Probabilitate primesce această scire prin împregiurarea, că Anglia a început în timpul din urmă să inițieze oare-care înțelegere cu Turcia asupra evacuării Egiptului. În cazul acesta pretinsele concesiuni făcute Rusiei, ar fi să fie un fel de presiune asupra Angliei pentru resolvarea mai grabnică a evacuării Egiptului. — **Revoluția din Chile,** care isbucnise mai astăprimăvară din cauză că presidentul republicei, Balmaceda, cu călcarea constituției, voia să silească congresul să aleagă de următor în presidenție pre un încrețut deaproape al seu, ceea-ce congresul nu voia, s'a întors în zilele din urmă hotărît în favorul congresiștilor. Câștigând acestia doue învingeri în 22 August la Concou și în 28 August la Placella, au căpătat în puterea lor importantul oraș Valparaiso și apoi chiar și capitala Saniago. Balmaceda s'a refugiat și partisanii lui, unii după alții, se dau în partea congresiștilor. Dacă prin aceasta s'a sfârșit revoluția nu se poate dice încă cu hotărîre, deoarece Chile, fiind țeară muntoasă, oferă pozițiuni favorabile pentru continuarea unei eventuale defensive a lui Balmaceda.